

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA
AGRICULTURE • INNOVATION • LIFE

TAKLIMAT KHAS

SAMPEL AUDIT

SISTEM PENGURUSAN ALAM SEKITAR

/ENVIRONMENTAL MANAGEMENT SYSTEM (EMS)

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

pada 12 – 14 September 2018

6 September 2018 | 9.00 pagi

Mini Auditorium 2

Pemakluman dan pemahaman dengan lebih jelas berhubung skop dan maklumat audit Sistem Pengurusan Alam Sekitar di UPM, iaitu:

1

Pengenalan Pelaksanaan Sistem Pengurusan Alam Sekitar (EMS) di UPM

2

Pemahaman Ringkas EMS dan Perubahan Standard baharu ISO 14001:2015

3

Tindakan Pelaksanaan Standard baharu ISO 14001:2015

4

Pelaksanaan Audit Pemantauan Semakan 1

1

**Pengenalan Pelaksanaan Sistem Pengurusan Alam Sekitar
(EMS) di UPM**

Rujuk: **e-iso** SISTEM PENGURUSAN ISO
UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

PADA menjalankan kuasa yang diberikan oleh seksyen 20(1) Perlembagaan Universiti Putra Malaysia, Lembaga Pengarah membuat Dasar yang berikut:

**DASAR UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA
(SISTEM PENGURUSAN ALAM SEKITAR) 2013**

Universiti Putra Malaysia beriltizam mengadakan sistem pengurusan alam sekitar yang berkesan melalui:

- a) pematuhan keperluan undang-undang, peraturan dan keperluan statutori lain mengenai alam sekitar khususnya mengenai pencegahan pencemaran alam sekitar;
- b) pembangunan objektif dan matlamat berdasarkan penilaian aspek impak alam sekitar;
- c) penilaian semula dan pengubahsuaian polisi, objektif dan sasaran untuk penambahbaikan berterusan; dan
- d) pembudayaan amalan baik ke arah kelestarian alam sekitar.

Dibuat 10 Disember 2013
[UPM/PPUU/100-1/1/5/EMS ; UPM/PEND(BJK)/600-1/1/5]

PROF. EMERITUS TAN SRI DATO' DR. SYED JALALUDIN SYED SALIM
Pengerusi
Lembaga Pengarah
Universiti Putra Malaysia

UPM beriltizam mengadakan sistem pengurusan alam sekitar yang berkesan melalui:

1. Pematuhan keperluan undang-undang, peraturan dan keperluan-keperluan lain mengenai alam sekitar khususnya pencegahan pencemaran;
2. Pembangunan objektif dan matlamat berdasarkan penilaian aspek impak alam sekitar;
3. Penilaian semula dan pengubahsuaian polisi, objektif dan sasaran untuk penambahbaikan berterusan; dan
4. Pembudayaan amalan baik ke arah kelestarian alam sekitar.

Dibuat 10 Disember 2013
[UPM/PPUU/100-1/1/5/EMS ; UPM/PEND(BJK)/600-1/1/5]

Emel
10 Ogos 2018

Assalamualaikum WBT dan Salam Sejahtera,

**SEMUA KETUA PTJ
SEMUA TWP PTJ / TWP PP
UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA**

YBhg. Dato'/Datin/Prof./Tuan/Puan,

Bersama-sama ini dimajukan softcopy DASAR KUALITI, DASAR EMS DAN ISMS untuk perhatian dan tindakan untuk **cetakan dalaman** dan
Jasa baik dan kerjasama YBhg. Dato'/Datin/Prof./Tuan/Puan berhubung perkara ini amatlah dihargai dan didahului dengan ucapan terima

Sekian, harap maklum.

Terima kasih

Salam hormat | Best regards,

NORZAINA BINTI DARUS

Head, Corporate Relations Division
Corporate Strategy & Communications Office (CoSComm)
Level 3, Canselori Putra Building
UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA
43400 UPM SERDANG
Selangor Darul Ehsan
Tel : +603-8946 6003 | 6009 | 6014
Faks/Fax : 603-89468972
website : www.upm.edu.my

"SAVE OUR ENVIRONMENT, PLEASE CONSIDER BEFORE PRINTING THIS EMAIL"

DASAR UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA (SISTEM PENGURUSAN ALAM SEKITAR) 2013

Universiti Putra Malaysia beriltizam mengadakan sistem pengurusan alam sekitar yang berkesan melalui:

- Pematuhan keperluan undang-undang, peraturan dan keperluan statutori lain mengenai alam sekitar khususnya mengenai pencegahan pencemaran alam sekitar;
- Pembangunan objektif dan matlamat berdasarkan penilaian aspek impak alam sekitar;
- Penilaian semula dan pengubahsuaian polisi, objektif dan sasaran untuk penambahbaikan berterusan; dan
- Pembudayaan amalan baik ke arah kelestarian alam sekitar.

ACADEMICIAN PROFESOR EMERITUS TAN SRI DATO'
DR. SYED JALALUDDIN SYED SALIM
Pengerusi Lembaga Pengarah
Universiti Putra Malaysia
10 Disember 2013

Skop

Penyediaan Perkhidmatan Pengajaran dan Pembelajaran

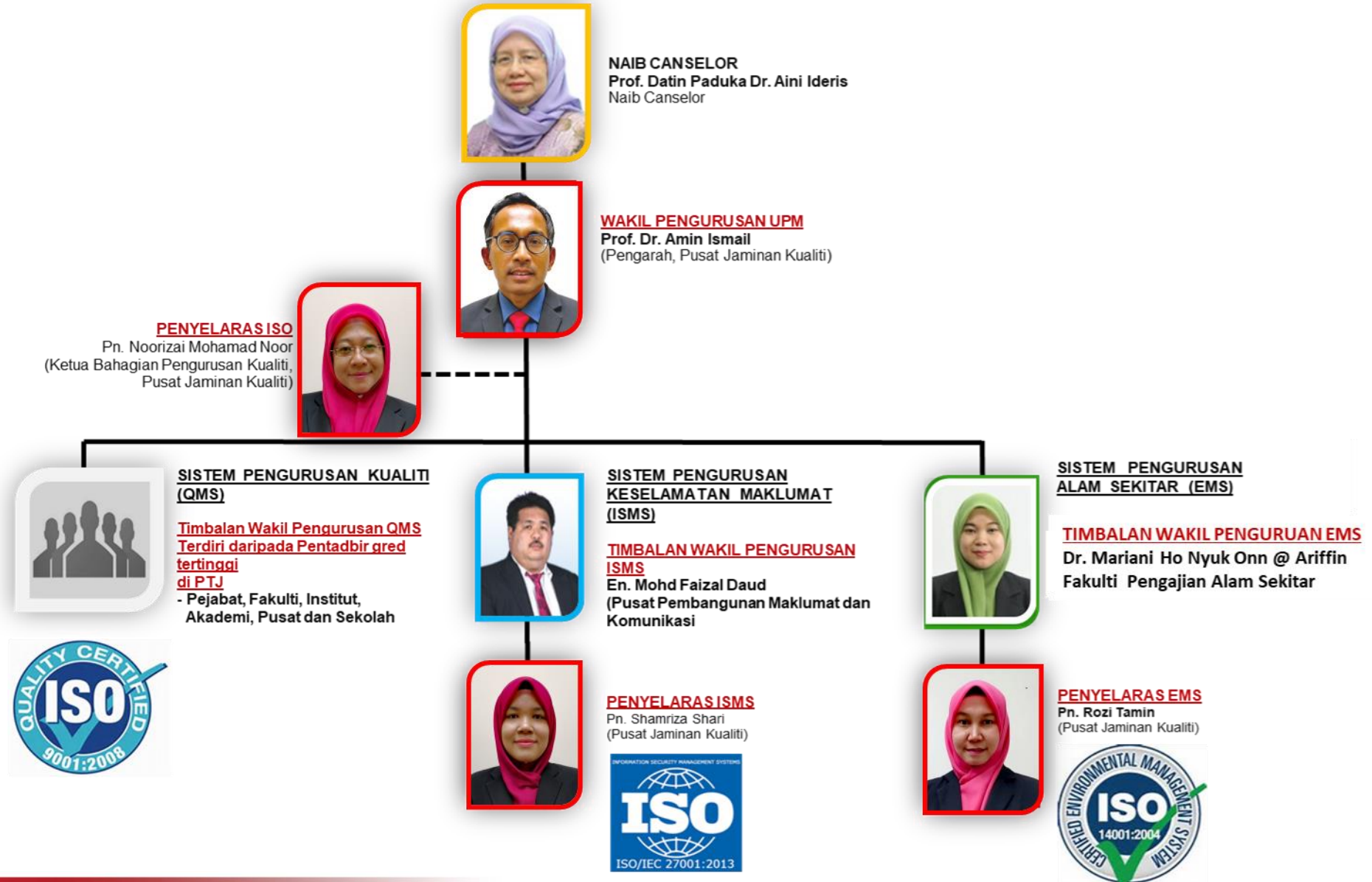
(Merangkumi proses pengajaran dan pembelajaran di semua fakulti dan Pusat Asasi Sains Pertanian serta Taman Pertanian Universiti sahaja, **tidak termasuk aktiviti perkhidmatan yang tidak terlibat secara langsung dalam proses pengajaran dan pembelajaran**)

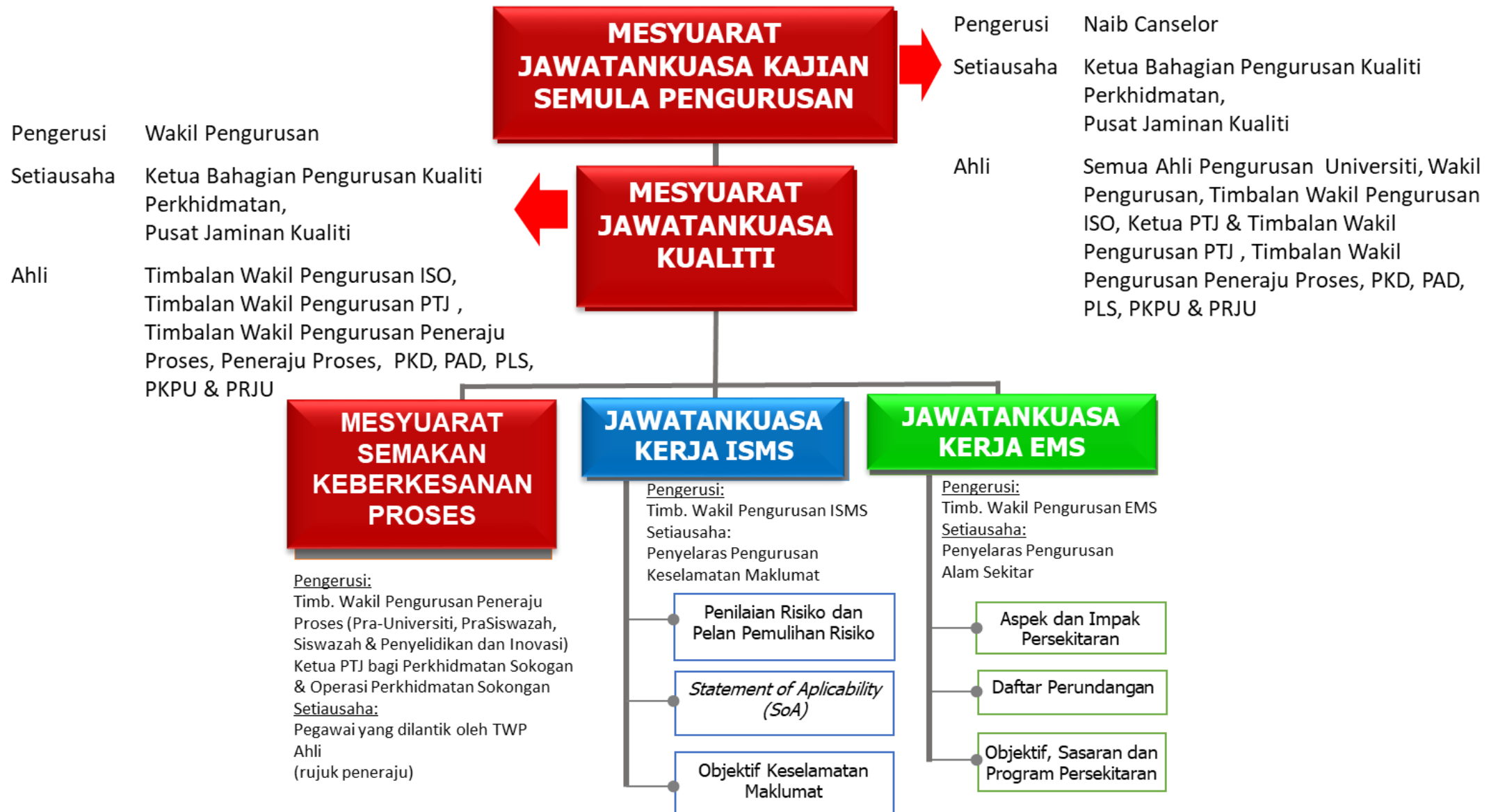

Entiti Terlibat

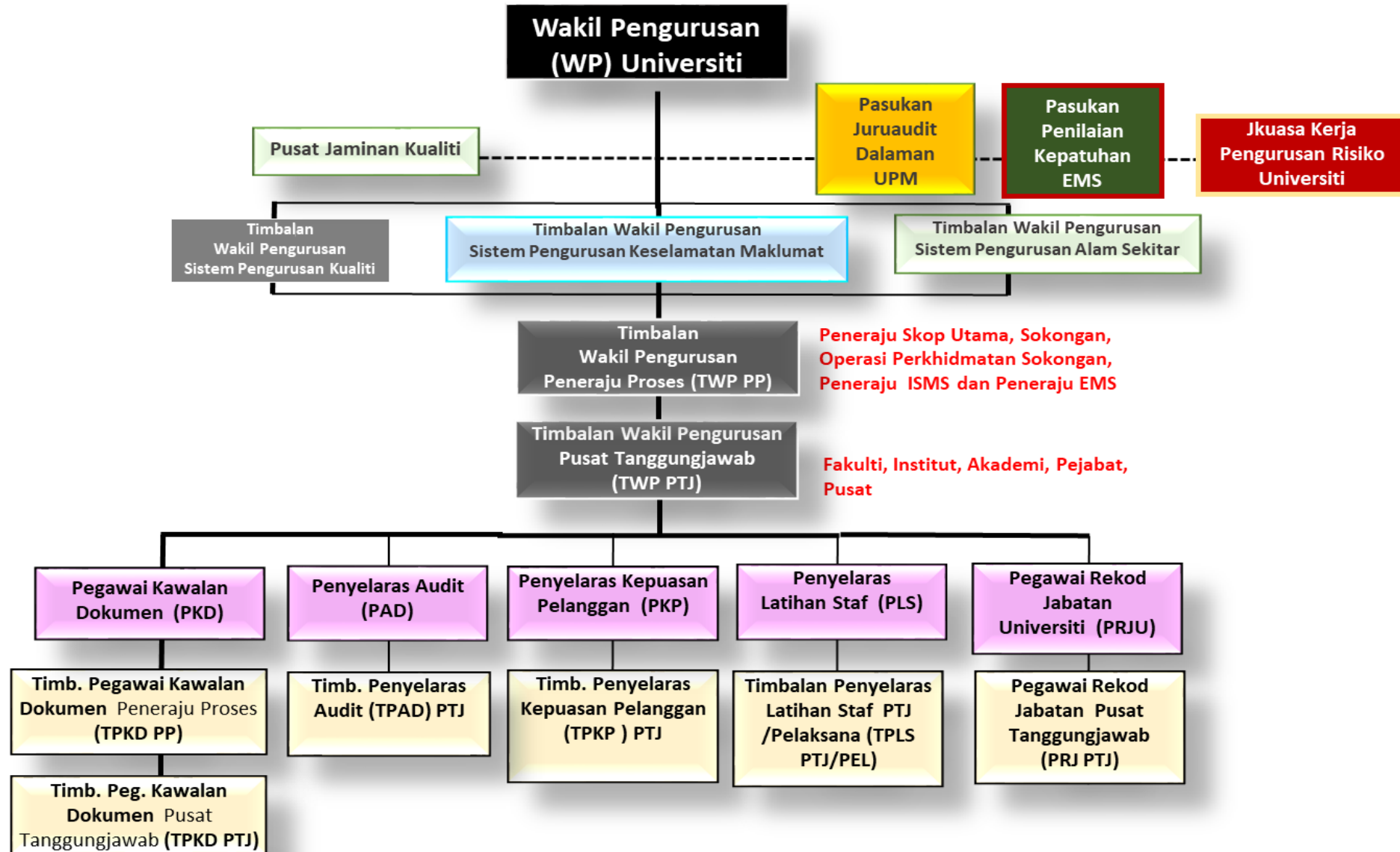
Semua Fakulti termasuk Kampus Bintulu, Pusat Asasi Sains Pertanian, Taman Pertanian Universiti termasuk Kampus Bintulu & Peneraju EMS

1. Pejabat Bursar;
2. Pejabat Pembangunan & Pengurusan Aset (PPPA);
3. Pejabat Pengurusan & Keselamatan Pekerjaan (PPKP);
4. Taman Pertanian Universiti (TPU);
5. Bahagian Hal Ehwal Pelajar;
6. Pusat Jaminan Kualiti (CQA)
7. Pejabat Penasihat Undang-Undang
8. Pejabat Strategi Korporat & Komunikasi (CosComm);
9. Pejabat Pendaftar

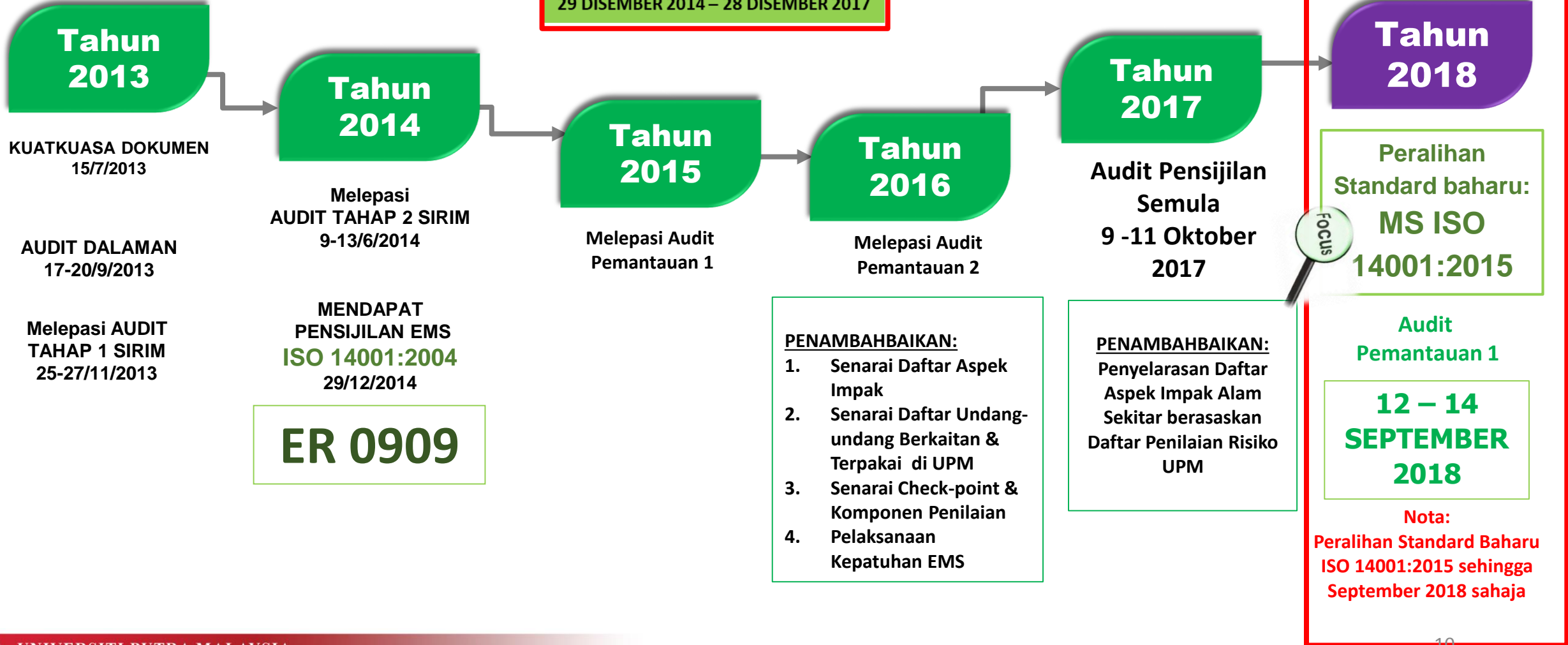

PENGEKALAN PENSIJILAN ISO 14001 DAN PERALIHAN STANDARD ISO 14001:2015

No. Pensijilan: ER0909
29 DISEMBER 2014 – 28 DISEMBER 2017

2

**Pemahaman Ringkas EMS dan Perubahan Standard baharu
ISO 14001:2015**

Oleh:

Dr. Mariani Ariffin

Timbalan Wakil Pengurusan EMS UPM

EMMS?

ER 0909

2014 – KINI!

Pendekatan yang sistematik untuk **melindungi alam sekitar, mencegah pencemaran, dan meningkatkan prestasi alam sekitar.**

Mematuhi standard dapat membantu UPM **mematuhi keperluan undang-undang dan peraturan alam sekitar yang berkaitan.**

..juga membentuk asas utama bagi Pengurusan Rantaian Bekalan Hijau /*Green Supply Chain Management (GSCM)*.

mengurangkan impak terhadap alam sekitar seperti pencemaran yang diakibatkan dari sisa terjadual (scheduled waste)

STRUCTURE & CLAUSE

ISO 14001:2004 KEPADA **ISO 14001:2015**

1. SCOPE
2. NORMATIVE REFERENCE
3. TERMS AND CONDITIONS
4. **CONTEXT OF THE ORGANIZATIONS**

- 4.1 Understand the organization and its context
- 4.2 Understanding needs and expectations of interested parties
- 4.3 Scope of the management system
- 4.4 Environmental management system

5. **LEADERSHIP**

- 5.1 Leadership and commitment
- 5.2 Environmental policy
- 5.3 Organizational Roles, responsibility and authorities

STRUCTURE & CLAUSE

6.

PLANNING

6.1 Actions to address risks and opportunities

6.2 Environmental Objectives and planning to achieve them

7.

SUPPORT

7.1 Resources

7.2 Competence

7.3 Awareness

7.4 Communication

7.5 Documented information

8.

OPERATION

8.1 Operational planning and control

8.2 Emergency preparedness & response

9.

PERFORMANCE EVALUATION

9.1 Monitoring, measurement, analysis and evaluation

9.2 Internal Audit

9.3 Management review

10.

IMPROVEMENT

10.1 General

10.2 Nonconformity and corrective action

10.3 Continual improvement

Annex A

Informative Guidance

Annex B

Correspondence 2015 vs 2004

KEY CHANGES

- 1 Integration of EM into the organization's strategic planning process
- 2 Greater focus on **leadership**
- 3 Risk based approach
- 4 Addition of **proactive initiatives to protect the environment** from harm and gradations, such as sustainable resources and climates change mitigation
- 5 Prominence of **interested parties**
- 6 Increased focus on **environment performance** in relation to **continual improvement**
- 7 The role of **lifecycle thinking**
- 8 **Impacts organization has on the environment & vice versa** (what the environment can do to u & what u can do to the environment)

3

**Tindakan Pelaksanaan Standard baharu
ISO 14001:2015**

Oleh:

Puan Noorizai Mohd. Noor

Ketua Bahagian Pengurusan Kualiti Perkhidmatan,

Pusat Jaminan Kualiti

Clause	Changes in ISO 14001:2015	Current Status	Actions to Address Gaps and Status												
Clause 4: Context of Organization															
4.1	Understanding the Organization and its Context The organization shall determine external and internal issues that are relevant to its purpose and that affect its ability to achieve the intended outcomes of its environmental management system. Such issues shall include environmental conditions being affected by or capable of affecting the organization.	Klausa Baharu	Isu dalaman dan luaran berhubung pengurusan alam sekitar UPM dikenalpasti berasaskan aspek aspek												
4.2	Understanding the Needs and Expectations of Interested Parties The organization shall determine: a) the interested parties that are relevant to the environmental management system; b) the relevant needs and expectations (i.e. requirements) of these interested parties; c) which of these needs and expectations become its compliance obligations.	4.3 Determining the Scope of the Environmental Management System The organization shall determine the boundaries and applicability of the environmental management system to establish its scope. When determining this scope, the organization shall: a) the external and internal issues referred to in 4.1; b) the compliance obligations referred to in 4.2; c) its organizational units, functions and physical activities, products and services; d) its activities, products and services; e) its authority and ability to exercise control and influence. Once the scope is defined, all activities, products and services within that scope need to be included in the management system. The scope shall be maintained as documented information available to interested parties. 4.4 Environmental Management System To achieve the intended outcomes, including enhanced performance, the organization shall establish, implement, maintain and continually improve an environmental management system, including the processes needed and their interactions, in accordance with the requirements of this International Standard. The organization shall consider the knowledge gained from the experience of establishing and maintaining the environmental management system.	Proses pengajaran dan pembelajaran di semua fakulti dan Pusat Asasi Sains Pertanian serta Skop EMS dikekalkan												
Clause 5: Leadership															
5.1		Leadership and Commitment	Klausa Baharu Enforcement on Commitment of the Top Management Ahli Pengurusan Tertinggi Universiti dan Ahli Pengurusan Tertinggi PTJ mengambil kebertanggungjawaban (accountable) terhadap perancangan, pelaksanaan, pemantauan, penambahbaikan dan keberkesanan pelaksanaan EMS di UPM. Wakil Pengurusan dikekalkan bagi membantu Naib Canselor memastikan pelaksanaan yang teratur dan berkesan 3 medan/mesyuarat pemantauan dengan keanggotaan mencakupi keseluruhan pegawai penting UPM dan PTJ diwujudkan, iaitu: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Bil</th> <th>Jawatankuasa</th> <th>Keanggotaan</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Mesyuarat Kajian Semula Pengurusan</td> <td>JPU, semua Ketua PTJ, semua TWP Penerima Proses dan PTJ, serta PKD, PAD, PRJU & PKP</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Jawatankuasa Kualiti</td> <td>WP, Semua TWP Penerima Proses dan PTJ, serta PKD, PAD, PRJU & PKP</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Jawatankuasa Penilaian Keperluan</td> <td>Pegawai UPM berkepakaran Alam Sekitar, Pegawai Pejabat Pensihat Undang-undang & Penerima Proses</td> </tr> </tbody> </table>	Bil	Jawatankuasa	Keanggotaan	1.	Mesyuarat Kajian Semula Pengurusan	JPU, semua Ketua PTJ, semua TWP Penerima Proses dan PTJ, serta PKD, PAD, PRJU & PKP	2.	Jawatankuasa Kualiti	WP, Semua TWP Penerima Proses dan PTJ, serta PKD, PAD, PRJU & PKP	3.	Jawatankuasa Penilaian Keperluan	Pegawai UPM berkepakaran Alam Sekitar, Pegawai Pejabat Pensihat Undang-undang & Penerima Proses
Bil	Jawatankuasa	Keanggotaan													
1.	Mesyuarat Kajian Semula Pengurusan	JPU, semua Ketua PTJ, semua TWP Penerima Proses dan PTJ, serta PKD, PAD, PRJU & PKP													
2.	Jawatankuasa Kualiti	WP, Semua TWP Penerima Proses dan PTJ, serta PKD, PAD, PRJU & PKP													
3.	Jawatankuasa Penilaian Keperluan	Pegawai UPM berkepakaran Alam Sekitar, Pegawai Pejabat Pensihat Undang-undang & Penerima Proses													

LATARBELAKANG ISO

- Sistem Pengurusan Kualiti (QMS) ISO 9001
- Sistem Pengurusan Keselamatan Maklumat (ISMS) ISO 27001
- Sistem Pengurusan Alam Sekitar (EMS) ISO 14001

KPI, PIAGAM PELANGGAN, PELAN FUNGSIAN

- Petunjuk Prestasi Utama (KPI) UPM
- Pelan Tindakan Peringkat Fungsian dan Aras
- Piagam Pelanggan
- Objektif Sistem Pengurusan Alam Sekitar
- Objektif Sistem Pengurusan Keselamatan Maklumat

DASAR ISO

- Dasar Kualiti
- Dasar EMS
- Dasar ISMS

KAWALAN DOKUMEN DAN REKOD ISO

- Graf Statistik Dokumen ISO UPM
- Jadual/Laporan Terperinci Statistik Dokumen Mengikut Peneraju
- Senarai Utama Dokumen Terkawal ISO
- Dokumen Rujukan ISO
- + Dokumen Rujukan Pelaksanaan Sistem Pengurusan Alam Sekitar
- + Dokumen Rujukan Pelaksanaan Sistem Pengurusan Keselamatan Maklumat
- + Penyata Pemakaian (Statement of Applicability)
- + Dokumen Rujukan Luaran/Dalaman Lain
- Jadual Kelulusan Dokumen
- Cadangan Pindaan/Tambahan Dokumen (CPD)
- + Jadual Tindakan Kuatkuasa Dokumen ISO 2018
- + Surat Hebahan Perubahan Dokumen
- + Senarai Perincian/Perubahan Dokumen
- + Panduan Penyediaan/Pindaan Dokumen
- + Senarai Daftar Rekod
- Senarai Daftar Dokumen Sokongan Mengikut Prosedur
- + Skop Pengurusan
- + Skop Proses Utama (Pengajian Prasiswazah)
- + Skop Proses Utama (Pengajian Siswazah)
- + Skop Proses Utama (Penyelidikan dan Inovasi)
- Pengurusan Rekod Universiti
- Dokumen Skop Sistem Pengurusan Kualiti, Pihak Berkepentingan dan Isu Dalam & Isu Luaran serta Penyataan Risiko Pusat Tanggungjawab

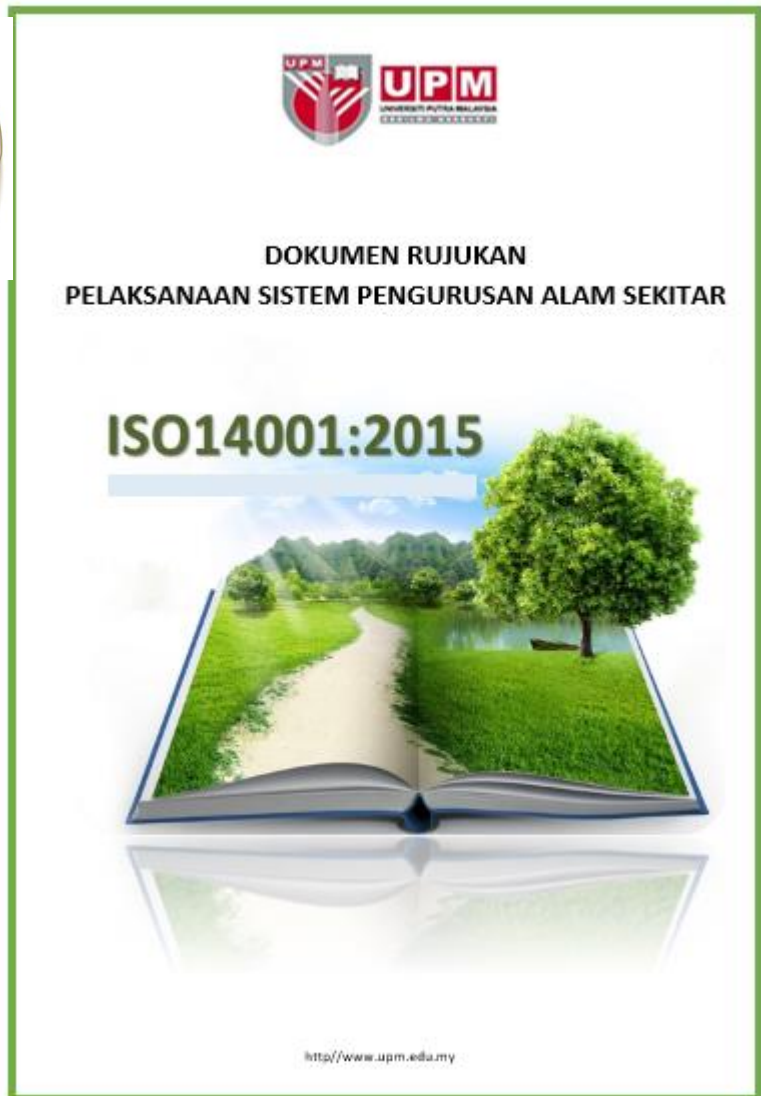
MUAT TURUN

- Takwim Aktiviti ISO
- Minit Mesyuarat:
- + Jawatankuasa Penilaian Kepatuhan (JKPK) EMS UPM
- + Jawatankuasa Kerja ISMS UPM
- + Jawatankuasa Kualiti UPM
- + Kajian Semula Pengurusan (MKSP)
- Laporan/Tindakan Susulan MKSP
- Slaid Pembentangan
- Senarai Kod Proses dan PTJ Pengurusan ISO
- Buku Keperluan Standard ISO
- Sijil Sistem Pengurusan ISO
- Nota Akreditasi Makmal ISO/IEC 17025
- Garis Panduan Pengurusan Risiko UPM
- Kad Kecil Dasar Kualiti dan Objektif Kualiti UPM
- Senarai Juruaudit Dalam ISO UPM
- + Senarai Juruaudit Mengikut PTJ (UPM dan PTJ)
- + Senarai Juruaudit Keseluruhan (Lantikan Naib Canselor)
- Senarai Fasilitator ISO & Inovasi UPM
- Penggunaan Logo ISO
- Contoh Penyataan Risiko QMS
- Senarai Makmal di UPM (Data daripada PPKKP)
- Gap Analysis ISO 14001:2015

MUAT TURUN

- Takwim Aktiviti ISO
- Minit Mesyuarat:
- + Jawatankuasa Penilaian Kepatuhan (JKPK) EMS UPM
- + Jawatankuasa Kerja ISMS UPM
- + Jawatankuasa Kualiti UPM
- + Kajian Semula Pengurusan (MKSP)
- Laporan/Tindakan Susulan MKSP
- Slaid Pembentangan
- Senarai Kod Proses dan PTJ Pengurusan ISO
- Buku Keperluan Standard ISO
- Sijil Sistem Pengurusan ISO
- Nota Akreditasi Makmal ISO/IEC 17025
- Garis Panduan Pengurusan Risiko UPM
- Kad Kecil Dasar Kualiti dan Objektif Kualiti UPM
- Senarai Juruaudit Dalam ISO UPM
- + Senarai Juruaudit Mengikut PTJ (UPM dan PTJ)
- + Senarai Juruaudit Keseluruhan (Lantikan Naib Canselor)
- Senarai Fasilitator ISO & Inovasi UPM
- Penggunaan Logo ISO
- Contoh Penyataan Risiko QMS
- Senarai Makmal di UPM (Data daripada PPKKP)
- Gap Analysis ISO 14001:2015

DOKUMEN RUJUKAN PELAKSANAAN SISTEM PENGURUSAN ALAM SEKITAR UPM

Senarai Kandungan

Bil.	Perkara	Muka Surat
1.	PENGENALAN	
1.1	Pengenalan EMS	2
1.2	Sejarah Pelaksanaan EMS DI UPM	2
2.	PELAKSANAAN EMS	
2.1	Dasar EMS	2
2.2	Skop Pensijilan dan Pusat Tanggungjawab (PTJ) yang Terlibat	3
2.3	Objektif EMS	3
2.4	Pihak Berkepentingan dan Keperluan Mereka	4
2.5	Isu Dalaman dan Isu Luaran	4
2.6	Pengurusan Risiko	4 – 5
3.	KAWALAN TERHADAP AKTIVITI YANG MEMBERI KESAN KEPADA ALAM SEKITAR	5
4.	DAFTAR ASPEK IMPAK	5
5.	SENARAI UNDANG-UNDANG DAN KEPERLUAN LAIN TERPAKAI	6 – 8
6.	SENARAI <i>STANDARD OPERATION PROCEDURE (SOP)</i> YANG DIRUJUK	8 – 9

Jadual A: Senarai Pihak Berkepentingan Terhadap Pengurusan Alam Sekitar UPM 4

Jadual B: Senarai Undang-undang Alam Sekitar Terpakai 6

Jadual C: Senarai *Standard Operation Procedure (SOP)* Yang Dirujuk 8

LATARBELAKANG ISO

- Sistem Pengurusan Kualiti (QMS) ISO 9001
- Sistem Pengurusan Keselamatan Maklumat (ISMS) ISO 27001
- Sistem Pengurusan Alam Sekitar (EMS) ISO 14001

KPI, PIAGAM PELANGGAN, PELAN FUNGSIAN

- Petunjuk Prestasi Utama (KPI) UPM
- Pelan Tindakan Peringkat Fungsian dan Aras
- Piagam Pelanggan
- Objektif Sistem Pengurusan Alam Sekitar
- Objektif Sistem Pengurusan Keselamatan Maklumat

DASAR ISO

- Dasar Kualiti
- Dasar EMS
- Dasar ISMS

KAWALAN DOKUMEN DAN REKOD ISO

- Graf Statistik Dokumen ISO UPM
- Jadual/Laporan Terperinci Statistik Dokumen Mengikut Peneraju
- Senarai Utama Dokumen Terkawal ISO
- Dokumen Rujukan ISO
  - + Dokumen Rujukan Pelaksanaan Sistem Pengurusan Alam Sekitar
  - + Dokumen Rujukan Pelaksanaan Sistem Pengurusan Keselamatan Maklumat
  - + Penyata Pemakaian (Statement of Applicability)
  - + Dokumen Rujukan Luaran/Dalaman Lain
- Jadual Kelulusan Dokumen
- Cadangan Pindaan/Tambahan Dokumen (CPD)
  - + Jadual Tindakan Kuartermasa Dokumen ISO 2018
  - + Surat Hebahan Perubahan Dokumen
  - + Senarai Perincian/Perubahan Dokumen
  - + Panduan Penyediaan/Pindaan Dokumen
  - + Senarai Daftar Rekod
- Senarai Daftar Dokumen Sokongan Mengikut Prosedur
  - + Skop Pengurusan
  - + Skop Proses Utama (Pengajian Prasiswazah)
  - + Skop Proses Utama (Pengajian Siswazah)
  - + Skop Proses Utama (Penyelidikan dan Inovasi)
- Pengurusan Rekod Universiti
- Dokumen Skop Sistem Pengurusan Kualiti, Pihak Berkepentingan dan Isu Dalaman & Isu Luaran serta Peraturan, Polisi, Surat Tanggungjawab

- Senarai Dokumen Keperluan (JKPK)
- Sistem Pengurusan Keselamatan Maklumat (ISMS) UPM
- Sistem Pengurusan Keselamatan Maklumat (MKSP) UPM
- Senarai Dokumen Keperluan (JKPK)
- Slaid Pembentangan
- Senarai Kod Proses dan PTJ Pengurusan ISO
- Buku Keperluan Standard ISO
- Sijil Sistem Pengurusan ISO
- Nota Akreditasi Makmal ISO/IEC 17025
- Garis Panduan Pengurusan Risiko UPM
- Kad Kecil Dasar Kualiti dan Objektif Kualiti UPM
- Senarai Juruaudit Dalaman ISO UPM
- Senarai Juruaudit Mengikut PTJ (UPM dan PTJ)
- Senarai Juruaudit Keseluruhan (Lantikan Naib Canselor)
- Senarai Fasilitator ISO & Inovasi UPM
- Penggunaan Logo ISO
- Contoh Penyataan Risiko QMS
- Senarai Makmal di UPM (Data daripada PPKP)
- Gap Analysis ISO 14001:2015

DAFTAR ASPEK IMPAK ALAM SEKITAR

EDISI 4.0
DAFTAR ASPEK DAN IMPAK ALAM SEKITAR
UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

Nota:
 * : Melibatkan Akta Kualiti Alam Sekeliling
 * : Aktiviti signifikan positif

Kategori	N o.	Aspek Persekitaran	Isu Dalam & Isu Luaran	Situasi		Impak						Penilaian Impak SIGNIFIKAN (✓/✗)	Undang-Undang dan Keperluan Lain yang berkaitan	Kawalan Sedia ada	Penilaian Risiko bagi aspek persekitaran Signifikan			Keberkesanan Tindakan				Peneraju Operasi	PTJ terlibat							
				Normal	Tidak Normal/Kece	Pencemaran	Pencemaran	Pencemaran	Sumber Alam	Legal (✓/✗)	Kebarangkalian				Kerosakan	Kepentingan	Pengatahan Risiko		Pernyataan		Keputusan									
																	Keterukan	Kemungkinan	Keterukan	Kemungkinan	Tahap			Keputusan	Keputusan					
Ternakan/ Binatang/ Tanaman	1	Aktiviti pembersihan menggunakan air di kandang/reban ternakan yang akan menghasilkan tinja (najis) dan sisa air	Isu Dalam 1. Sisa air masuk ke saliran/anak sungai. Air yang tercemar tidak dikawal. 2. Pemantauan BOD & COD sisa air yang masuk ke anak sungai dari kolam rawatan. Isu Luaran Aduan daripada pihak luar berkenaan, sekiranya air sungai tercemar berpunca daripada aktiviti	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	M	L	M	X	-	MyGAP	3	2	6 (S)	Bagi mengurangkan pencemaran air tinja dikumpul dan dialihkan sebelum lantai kandang dicuci untuk dijadikan kompos sebelum melakukan aktiviti mencuci kandang.	-	-	-	-	Penilaian pada Q2/2019	FSPM, Bintulu	FSPM, Bintulu	
				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	M	M	M	✓	Environmental Quality (Sewage) Regulation 2009	Mengguna semula tinja sebagai baja kompos	3	2	6 (S)	-	-	-	-	Penilaian pada Q2/2019	-	-
				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	L	L	L	✓	Environmental Quality (Sewage) Regulation 2009	-	3	2	6 (S)	-	-	-	-	-	-
Ternakan/ Binatang/ Tanaman	2	Aktiviti pengembelian/pemotongan ternakan termasuk pembersihan daging ternakan menghasilkan bau kepada air pelepasan	Isu Dalam Proses kerja pembersihan selepas pengembelian tidak dilakukan dengan baik menyebabkan air tercemar dan bau Isu Luaran Tiada	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	M	L	M	✓	Environmental Quality Act 1974 as amended by Environmental Quality (Amendment) Act 2012	-MyGAP -Terdapat kolam takungan aerobik bagi merawat sisa dari rumah sembelih ruminan	2	2	4 (R)	-	-	-	-	Pemantauan berterusan	FSPM, Bintulu	FSPM FP		
				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	M	M	M	✓	Environmental Quality Act 1974 as amended by Environmental Quality (Amendment) Act 2012	-	1	1	1 (R)	-	-	-	-	Pemantauan berterusan	-	-
				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	M	M	M	✓	Environmental Quality Act 1974 as amended by Environmental Quality (Amendment) Act 2012	Kutip dan tanam di kawasan yang ditentukan	3	2	6 (S)	Bahan buangan sembelihan ditanam di tempat yang dikhaskan	-	-	-	-	Penilaian pada Q2/2019
Ternakan/ Binatang/ Tanaman	3	Aktiviti pengembelian/pemotongan ternakan termasuk pembersihan daging ternakan menghasilkan sisa pepejal	Isu Dalam Proses kerja pengembelian/pemotongan ternakan tidak dilakukan dengan baik menyebabkan adanya sisa dan menghasilkan bau busuk. Isu Luaran Tiada	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	M	M	M	✓	Environmental Quality Act 1974 as amended by Environmental Quality (Amendment) Act 2012	-	1	1	1 (R)	-	-	-	-	Pemantauan berterusan	-	-		
				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	M	M	M	✓	Environmental Quality Act 1974 as amended by Environmental Quality (Amendment) Act 2012	-	1	1	1 (R)	-	-	-	-	Pemantauan berterusan	-	-

PORTAL SISTEM PENGURUSAN ISO UPM (e-ISO)

LATARBELAKANG ISO

- Sistem Pengurusan Kualiti (QMS) ISO 9001
- Sistem Pengurusan Keselamatan Maklumat (ISMS) ISO 27001
- Sistem Pengurusan Alam Sekitar (EMS) ISO 14001

KPI , PIAGAM PELANGGAN, PELAN FUNGSIAN

- Petunjuk Prestasi Utama (KPI) UPM
- Pelan Tindakan Peringkat Fungsian dan Aras
- Piagam Pelanggan
- Objektif Sistem Pengurusan Alam Sekitar
- Objektif Sistem Pengurusan Keselamatan Maklumat

DASAR ISO

- Dasar Kualiti
- Dasar EMS
- Dasar ISMS

KAWALAN DOKUMEN DAN REKOD ISO

- Graf Statistik Dokumen ISO UPM
- Jadual/Laporan Terperinci Statistik Dokumen Mengikut Peneraju
- Senarai Utama Dokumen Terkawal ISO
- Dokumen Rujukan ISO
  - + Dokumen Rujukan Pelaksanaan Sistem Pengurusan Alam Sekitar
  - + Dokumen Rujukan Pelaksanaan Sistem Pengurusan Keselamatan Maklumat
  - + Penyata Pemakaian (Statement of Applicability)
  - + Dokumen Rujukan Luaran/Dalaman Lain
- Jadual Kelulusan Dokumen
- Cadangan Pindaan/Tambahan Dokumen (CPD)
  - + Jadual Tindakan Kuatkuasa Dokumen ISO 2018
  - + Surat Hebahan Perubahan Dokumen
  - + Senarai Perincian/Perubahan Dokumen
  - + Panduan Penyediaan/Pindaan Dokumen
  - + Senarai Daftar Rekod
- Senarai Daftar Dokumen Sokongan Mengikut Prosedur
  - + Skop Pengurusan
  - + Skop Proses Utama (Pengajian Prasiswazah)
  - + Skop Proses Utama (Pengajian Siswazah)
  - + Skop Proses Utama (Penyelidikan dan Inovasi)
- Pengurusan Rekod Universiti
- Dokumen Skop Sistem Pengurusan Kualiti, Pihak Berkepentingan dan Isu Dalam & Isu Luaran serta Penyataan Risiko Pusat Tanggungjawab

MUAT TURUN

- Takwim Aktiviti ISO
- Minit Mesyuarat:
  - + Jawatankuasa Penilaian Kepatuhan (JKPK) EMS UPM
  - + Jawatankuasa Kerja ISMS UPM
  - + Jawatankuasa Kualiti UPM
  - + Kajian Semula Pengurusan (MKSP)
- Laporan/Tindakan Susulan MKSP
- Slaid Pembentangan
- Senarai Kod Proses dan PTJ Pengurusan ISO
- Buku Keperluan Standard ISO
- Sijil Sistem Pengurusan ISO
- Nota Akreditasi Makmal ISO/IEC 17025
- Garis Panduan Pengurusan Risiko UPM
- Kad Kecil Dasar Kualiti dan Objektif Kualiti UPM
- Senarai Juruaudit Dalaman ISO UPM
  - + Senarai Juruaudit Mengikut PTJ (UPM dan PTJ)
  - + Senarai Juruaudit Keseluruhan (Lantikan Naib Canselor)
- Senarai Fasilitator ISO & Inovasi UPM
- Penggunaan Logo ISO
- Contoh Penyataan Risiko QMS
- Senarai Makmal di UPM (Data daripada PPKKP)
- Gap Analysis ISO 14001:2015

DAFTAR ASPEK IMPAK ALAM SEKITAR

7. DAFTAR ASPEK IMPAK ALAM SEKITAR

Bil.	Kod Dokumen	Nama Dokumen	Peneraju Proses	Papar Dokumen
1.	-	Daftar Aspek Impak Alam Sekitar (Edisi 4.0; 17 Ogos 2018)	Semua yang terlibat	[papar/cetak]

[atas]

ASPEK IMPAK ALAM SEKITAR SISTEM PENGURUSAN ALAM SEKITAR (EMS) ISO 14001 UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

1.0 DAFTAR ASPEK IMPAK- EDISI 04

- 1.1 Daftar Aspek Impak
- 1.2 Kriteria Penilaian Impak
- 1.3 Matriks penilaian Risiko

✓ Apakah aspek persekitaran di PTJ tuan/puan dan impaknya?
@

✓ Nyatakan/bagi tahu saya aspek persekitaran di PTJ tuan/puan dan impaknya?

RUJUK DAFTAR ASPEK IMPAK

- ✓ Apakah isu dalaman dan isu luaran berhubung pengurusan alam sekitar di PTJ tuan/puan?

- ✓ Bagaimana penentuan signifikan terhadap sesuatu aspek alam sekitar?

- ✓ Bagaimana penilaian risiko dilaksana?

RUJUK DAFTAR ASPEK IMPAK

4 Context of the organization

4.1 Understanding the organization and its context

The organization shall determine external and internal issues that are relevant to its purpose and that affect its ability to achieve the intended outcomes of its environmental management system. Such issues shall include environmental conditions being affected by or capable of affecting the organization.

Isu luaran dan dalaman dalam konteks **skop pensijilan**:

Penyediaan Perkhidmatan Pengajaran dan Pembelajaran

(Merangkumi proses pengajaran dan pembelajaran di semua fakulti dan Pusat Asasi Sains Pertanian serta Taman Pertanian Universiti sahaja, tidak termasuk aktiviti perkhidmatan yang tidak terlibat secara langsung dalam proses pengajaran dan pembelajaran)

Isu luaran dan dalaman dikenalpasti berasaskan **aspek persekitaran (aktiviti) signifikan** yang memberi kesan kepada alam sekitar, sama ada pencemaran udara, pencemaran tanah, pencemaran air, pencemaran bunyi dan penggunaan sumber alam sekitar.

Sebagaimana yang disenaraikan dalam Daftar Aspek Impak Alam Sekitar UPM terkini

Kategori	N o.	Aspek Persekitaran	Isu Dalaman & Isu Luaran
Ternakan/ Binatang/ Tanaman	1	Aktiviti pembersihan menggunakan air di kandang/reban ternakan yang akan menghasilkan tinja (najis) dan sisa air	<u>Isu Dalaman</u> 1. Sisa air masuk ke saliran/anak sungai. Air yang tercemar tidak dikawal. 2. Pemantauan BOD & COD sisa air yang masuk ke anak sungai dari kolam rawatan. <u>Isu Luaran</u> Aduan daripada pihak luar berkenaan, sekiranya air sungai tercemar berpunca daripada aktiviti
Ternakan/ Binatang/ Tanaman	2	Aktiviti pengembelian/ pemotongan ternakan termasuk pembersihan daging ternakan menghasilkan bau kepada air pelepasan	<u>Isu Dalaman</u> Proses kerja pembersihan/pemotongan ternakan tidak dilakukan dengan baik menyebabkan air tercemar dan bau <u>Isu Luaran</u> Tiada

EDISI 4.0
DAFTAR ASPEK DAN IMPAK ALAM SEKITAR
UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

Nota:
* - Malibokta Alam Kualiti Alam Sekeliling
+ - Aktiviti signifikan positif

Kategori	N o.	Aspek Persekitaran	Isu Dalaman & Isu Luaran	Situasi Normal	Impak	Nilai Impak	SOSIUM (S) / R (R)	Undang-Undang dan Keperluan Lain yang berkaitan	Kawalan Sedia ada	Penilaian Risiko bagi aspek persekitaran Signifikan		Keberkesanan Tindakan			Peneraju Operasi	PTJ terlibat				
										Kemungkinan	Tajuk	Kemungkinan	Tajuk	Keputusan						
Ternakan/ Binatang/ Tanaman	1	Aktiviti pembersihan menggunakan air di kandang/reban ternakan yang akan menghasilkan tinja (najis) dan sisa air	Isu Dalaman 1. Sisa air masuk ke saliran/anak sungai. Air yang tercemar tidak dikawal. 2. Pemantauan BOD & COD sisa air yang masuk ke anak sungai dari kolam rawatan. Isu Luaran Aduan daripada pihak luar berkenaan, sekiranya air sungai tercemar berpunca daripada aktiviti	Y	Y	Y	Y	M L M X	MjGAP	3	2	4	(S)	Bagi mengurangkan pencemaran air tinja diumpul dan dilakuk sebelum lantak kandang dicuci untuk dijadikan kompos sebelum melakukan aktiviti memusuhi kandang	-	-	-	Penilaian pada Q2/2019	FSPM, Birenu	FSPM, Birenu
Ternakan/ Binatang/ Tanaman	2	Aktiviti pengembelian/ pemotongan ternakan termasuk pembersihan daging ternakan menghasilkan bau kepada air pelepasan	Isu Dalaman Proses kerja pembersihan/pemotongan ternakan tidak dilakukan dengan baik menyebabkan air tercemar dan bau Isu Luaran Tiada	Y	Y	Y	Y	M L M	MjGAP Terdapat kolam rakangan anebok bagi merawat sisa dari rumah sembelih ruminan	2	2	4	(R)	-	-	-	Pemantauan berterusan	FSPM, Birenu	FSPM, FP	
Ternakan/ Binatang/ Tanaman	3	Aktiviti pengembelian/ pemotongan ternakan termasuk pembersihan daging ternakan menghasilkan sisa pepejal	Isu Dalaman Proses kerja pembersihan/pemotongan ternakan tidak dilakukan dengan baik menyebabkan aduana sisa dan menghasilkan bau busuk Isu Luaran Tiada	Y	Y	Y	Y	M L M	Kutip dan tanam di kawasan yang ditekankan	3	2	4	(S)	Bahan buangan sembelihan ditanam di tempat yang dikawakan	-	-	-	Penilaian pada Q2/2019	FSPM, Birenu	FSPM
Ternakan/ Binatang/ Tanaman	1	Aktiviti pengembelian/ pemotongan ternakan termasuk pembersihan daging ternakan menghasilkan bau kepada air pelepasan	Isu Dalaman Proses kerja pembersihan/pemotongan ternakan tidak dilakukan dengan baik menyebabkan air tercemar dan bau Isu Luaran Tiada	Y	Y	Y	Y	M L M	Kutip dan tanam di kawasan yang ditekankan	3	2	4	(R)	-	-	-	Pemantauan berterusan	FSPM, Birenu	FSPM	

Risiko dan peluang yang dikenalpasti :

- 1 **Aspek Alam Sekitar** (rujuk Daftar Aspek Impak Alam Sekitar);
- 2 **Undang-undang terpakai** (rujuk Senarai Undang-undang Alam Sekitar yang Terpakai);
- 3 **Isu dalam dan luaran** (rujuk Daftar Aspek Impak Alam Sekitar); dan
- 4 **Keperluan pihak berkepentingan** (rujuk Senarai Pihak Berkentingan Terhadap Pengurusan Alam Sekitar UPM)

6.1 Actions to address risks and opportunities

6.1.1 General

The organization shall establish, implement and maintain the process(es) needed to meet the requirements in [6.1.1](#) to [6.1.4](#).

When planning for the environmental management system, the organization shall consider:

- a) the issues referred to in [4.1](#);
- b) the requirements referred to in [4.2](#);
- c) the scope of its environmental management system;

and determine the risks and opportunities, related to its environmental aspects (see [6.1.2](#)), compliance obligations (see [6.1.3](#)) and other issues and requirements, identified in [4.1](#) and [4.2](#), that need to be addressed to:

- give assurance that the environmental management system can achieve its intended outcomes;
- prevent or reduce undesired effects, including the potential for external environmental conditions to affect the organization;
- achieve continual improvement.

Within the scope of the environmental management system, the organization shall determine potential emergency situations, including those that can have an environmental impact.

The organization shall maintain documented information of its:

- risks and opportunities that need to be addressed;
- process(es) needed in [6.1.1](#) to [6.1.4](#), to the extent necessary to have confidence they are carried out as planned.

RUJUK: MKSP 2018 - AGENDA 8.2: PENGURUSAN RISIKO PENGURUSAN ALAM SEKITAR

Pelaksanaan Penilaian Risiko bagi aspek alam sekitar yang signifikan

Kenalpasti:

KETERUKAN

+

KEMUNGKINAN

=

TAHAP RISIKO:

1. Tinggi
2. Sederhana
3. Rendah

Kenalpasti **Strategi Tindakan** bagi aspek persekitaran/isu yang **bertahap tinggi dan sederhana** sahaja

1 Aspek Alam Sekitar (rujuk Daftar Aspek Impak Alam Sekitar)

Risiko dan peluang yang perlu dikenalpasti di bawah aspek alam sekitar **telah dikenalpasti** dan dinyatakan dalam Daftar Aspek Impak Alam Sekitar terkini

Kategori	No	Aspek Persekitaran	Isu Dalam & Isu Luar	Situasi		Impak					Penilaian Impak			SIGNIFIKAN (V / X)	Undang-Undang dan Keperluan Lain yang Berkenaan	Kawalan sedia ada	Keperkesanan Tindakan		Peneraju Operasi	PTJ terlibat						
				Normal	Tidak Normal/Keceemasan	Perencaman Udara	Perencaman Tanah	Perencaman Air	Perencaman Bunyi	Sumber Alam	Legal (V / X)	Kebarangkalian	Kerosakan				Keperluan	Keperkesanan			Keputusan					
Ternakan/ Binatang/ Tanaman	1	Aktiviti pembersihan menggunakan air di kandang/reban ternakan yang akan menghasilkan tinja (najis) dan sisa air	Isu Dalam 1. Sisa air masuk ke saluran/anak sungai. Air yang tercemar tidak dikawal. Isu Luar 2. Pemantauan BOD & COD sisa air yang masuk ke anak sungai dari kolam rawatan.	V	-	V	-	-	-	-	V	M	L	M	3	2	6 (S)	Strategi Tindakan (Tahap S dan T sahaja)	Keterangan	Kemungkinan Tahap	Keterangan	Kemungkinan Tahap	Keputusan	Catatan	FSPM, Bintulu	FSPM, Bintulu
				V	-	-	V	-	-	-	V	M	M	M												

2

Undang-undang terpakai

(rujuk Senarai Undang-undang Alam Sekitar)

Risiko dan peluang yang perlu dikenalpasti di bawah Undang-Undang yang terpakai di UPM **akan disediakan** setelah 15 Undang-Undang yang terpakai di UPM **berkuatkuasa pada 16 Ogos 2018**. Pengenalpastian risiko dan peluang juga dibuat semasa **penilaian kepatuhan EMS**.

3

Isu dalam dan luaran

(rujuk Daftar Aspek Impak Alam Sekitar)

Risiko dan peluang yang perlu dikenalpasti di bawah Isu Dalaman dan Luaran **telah dikenal pasti** dan dinyatakan **dalam Daftar Aspek Impak Alam Sekitar yang terkini**

4

Keperluan pihak berkepentingan

(rujuk Senarai Pihak Berkepentingan Terhadap Pengurusan Alam Sekitar UPM)

Risiko dan peluang yang perlu dikenalpasti di bawah keperluan pihak berkepentingan **dikenal pasti** oleh Peneraju Operasi dan Undang-Undang sebagaimana yang dinyatakan dalam **Senarai Pihak Berkepentingan Terhadap Pengurusan Alam Sekitar UPM**

Laporan pengurusan risiko akan dilaporkan dalam Mesyuarat Jawatankuasa Kualiti pada 11 Disember 2018

4

Pelaksanaan Audit Pemantauan Semakan 1

Oleh:

Puan Rozi Tamin

Penyelaras Audit UPM (PAD)

1. Emel kepada semua pekerja UPM melalui emel **INFO UPM** bertarikh 3/9/2018

ROZI BINTI TAMIN / CQA <_t_rozi@upm.edu.my>

MAKLUMAT AUDIT SIRIM SISTEM PENGURUSAN ALAM SEKITAR (EMS) ISO 14001:2015

1 message

INFO UPM / UPM <info@upm.edu.my>
To: ALL UPM <one@upm.edu.my>

Mon, Sep 3, 2018 at 4:57 PM

Assalamualaikum dan Salam Sejahtera,

Sebagaimana yang dijadualkan Audit Pemantauan Semakan 1, Sistem Pengurusan Alam Sekitar (EMS) ISO 14001 akan diadakan pada 12 - 14 September 2018 (Rabu - Jumaat). Senarai Pusat Tanggungjawab (PTJ) yang terpilih untuk diaudit adalah seperti berikut:

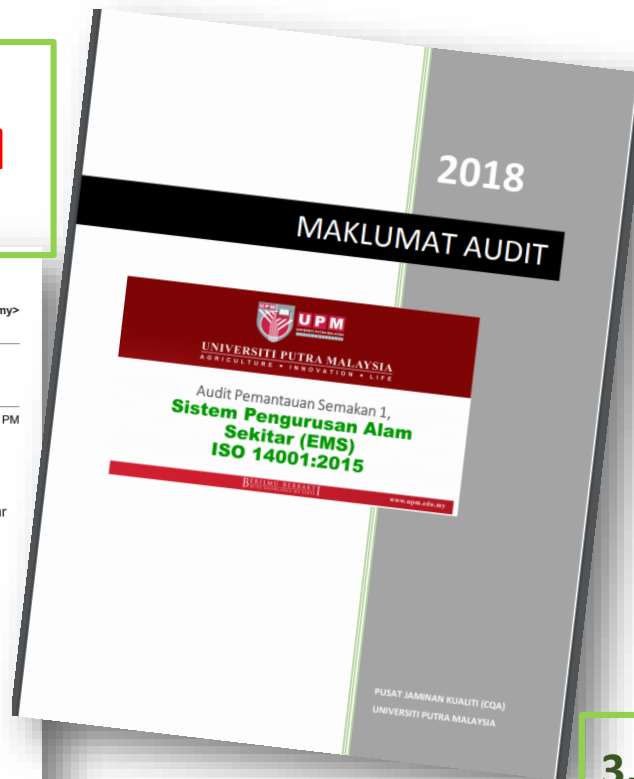
1. Pusat Jaminan Kualiti
2. Pejabat Penasihat Undang-Undang
3. UPM Kampus Bintulu
4. Pejabat Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan
5. Pejabat Strategi Korporat dan Komunikasi
6. Pejabat Pendaftaran
7. Pejabat Bursa
8. Pejabat Pembangunan dan Pengurusan Aset
9. Taman Pertanian Universiti
10. Pusat Asasi Sains Pertanian
11. Fakulti Perubatan Veterinar
12. Fakulti Perubatan dan Sains Kesihatan
13. Fakulti Pertanian
14. Fakulti Rekabentuk dan Senibina

Bersama-sama ini disertakan perincian Maklumat Audit yang mengandungi Maklumat Juruaudit SIRIM, Senarai Pusat Tanggungjawab (PTJ) terlibat, Ringkasan Pergerakan Juruaudit SIRIM, Perincian Jadual (Plan) Audit, Keperluan dan Kesediaan Pusat Tanggungjawab (PTJ), Peranan dan Tanggungjawab Pengiring Juruaudit, dan Tanggungjawab Audit.

Perhatian dan kerjasama semua dalam memastikan kesediaan dan kelancaran pelaksanaan audit didahului dengan ucapan ribuan terima kasih.

Sekian.

Rozi binti Tamin
Ketua Seksyen Audit Kualiti
Bahagian Pengurusan Kualiti Perkhidmatan
Pusat Jaminan Kualiti
UPM
Tel: 03-8947 1512
Faks: 03-8947 2037

2. Hebahan dalam **Buletin Putra** bertarikh 3/9/2018

3. Pautan dalam **Portal eISO** di bawah pautan Audit SIRIM - EMS

AUDIT DALAMAN & SIRIM

Audit Dalaman

- + QMS MS ISO 9001
- + EMS MS ISO 14001
- + ISMS MS ISO 27001

Audit SIRIM

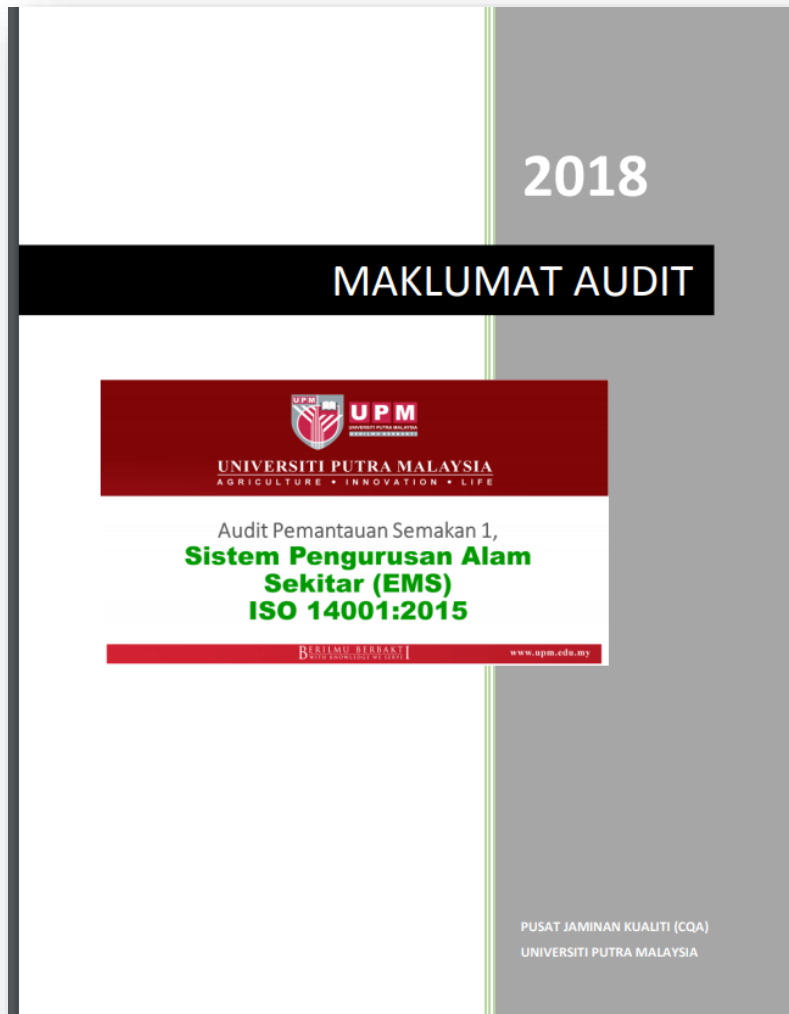
- + QMS MS ISO 9001
- + EMS MS ISO 14001
- + ISMS ISO/IEC 27001

MAKLUMAT AUDIT
SISTEM PENGURUSAN ALAM SEKITAR (EMS) ISO 14001 OLEH SIRIM
UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

Tahun 2018
Audit Pemantauan Semakan 1 ISO 14001:2015
(12 - 14 September 2018)

+ Perincian Maklumat Pelaksanaan Audit

+ Jadual Audit

Perkara	Halaman
1.0 MAKLUMAT JURUAUDIT SIRIM	3
2.0 SENARAI PUSAT TANGGUNGJAWAB (PTJ) TERLIBAT	3
3.0 RINGKASAN PERGERAKAN JURUAUDIT SIRIM	4
4.0 PERINCIAN JADUAL (PLAN) AUDIT	5
5.0 KEPERLUAN DAN KESEDIAAN PUSAT TANGGUNGJAWAB (PTJ)	9
6.0 PERANAN DAN TANGGUNGJAWAB PENGIRING JURUAUDIT	10
7.0 TANGGUNGJAWAB AUDITI	11

1.0

Maklumat
Juruaudit

Bil.	Juruaudit	Tarikh mengaudit
1	Puan Aernida Abdul kadir (AAK) - KETUA	12 hingga 14 September 2018 (3 hari)
2	Encik Tajul Arif Ariffin (TAJ)	12 hingga 14 September 2018 (3 hari)
3	Encik Akmar Hisham Saat (AHS)	12 dan 14 September 2018 (2 hari)
4	Puan Ng Wai Yee (NG)	12 September 2018 (1 hari)
5	Puan Sharizatul Eliza Othman (STE)	12 September 2018 (1 hari)
6	Encik Shaiful Azmir A. Rahman (SAR)	12 September 2018 (1 hari)
7	Puan Ruzita Abd. Ghani (RAG)	12 September 2018 (1 hari)
8	Puan Suzalina Kamaralarifin (SK) – Juruaudit Pelatih	12 hingga 14 September 2018 (3 hari)

2.0

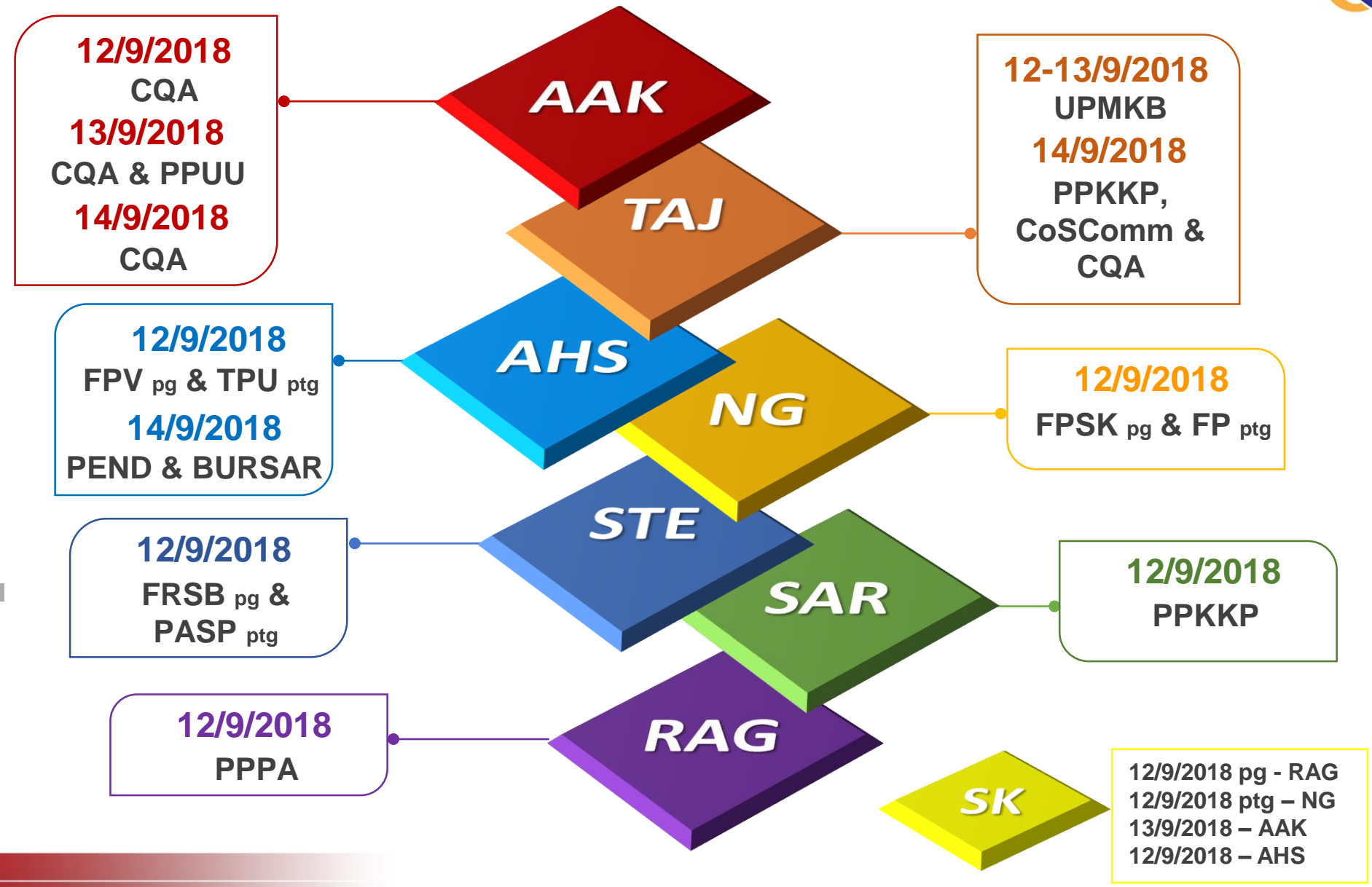
**Senarai
PTJ terlibat**

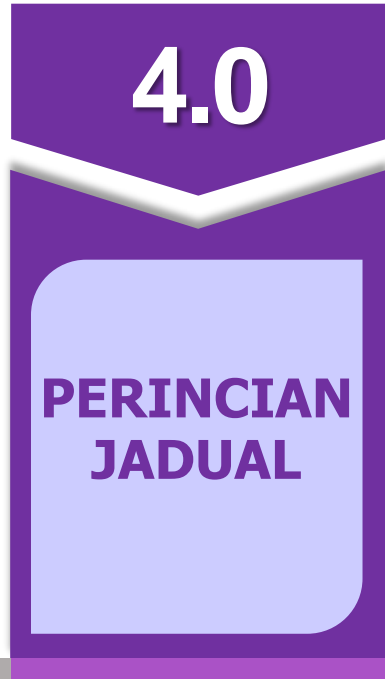
1. Pusat Jaminan Kualiti (CQA)
2. Pejabat Penasihat Undang-Undang (PPUU)
3. UPM Kampus Bintulu (UPMKB)
4. Pejabat Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (PPKKP)
5. Pejabat Strategi Korporat dan Komunikasi (CoSComm)
6. Pejabat Pendaftar (PEND)
7. Pejabat Bursar (BURSAR)
8. Pejabat Pembangunan dan Pengurusan Aset (PPPA)
9. Taman Pertanian Universiti (TPU)
10. Pusat Asasi Sains Pertanian (PASP)
11. Fakulti Perubatan Veterinar (FPV)
12. Fakulti Perubatan dan Sains Kesihatan (FPSK)
13. Fakulti Pertanian (FP)
14. Fakulti Rekabentuk dan Senibina (FRSB)

Nota:
PTJ/Peneraju (dalam skop EMS)
yang tidak tersenarai perlu
bersedia sekiranya terdapat
audit silang semasa mengaudit
Peneraju EMS.

3.0

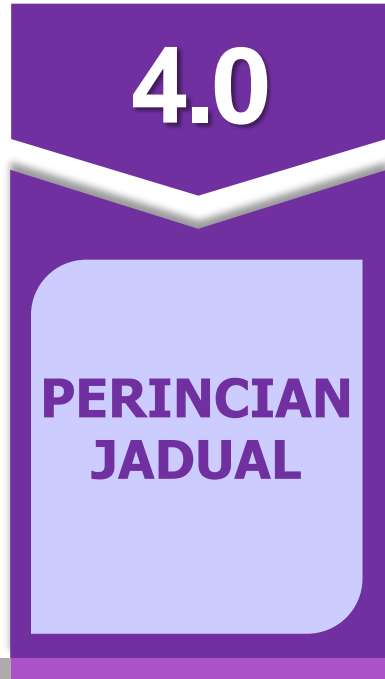
Ringkasan Pergerakan

Day 1

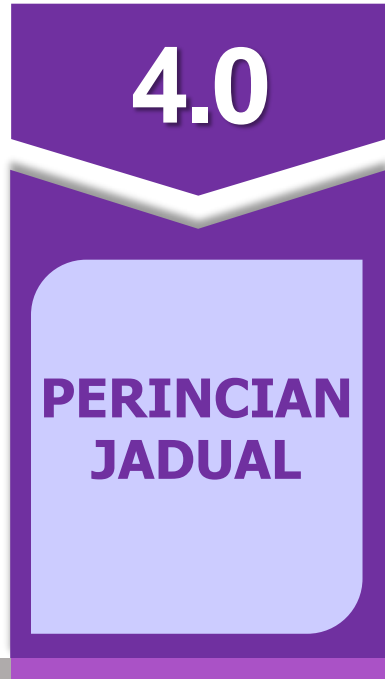
Day 1 : 12/09/2018 (Wednesday)					
Time	Agenda	Auditor	Responsibility	Location	
0945	Opening Meeting at Kampus Serdang (AAK) & Kampus Bintulu (TAJ)	SIRIM's auditors	Organization's representatives	Dewan Senat, Tingkat 1, Bangunan Canselori Putra	
1015	Briefing by client's representative on: - Changes to the system since last audit i.e. Documentation / Organization structure - Risk and Opportunities register	SIRIM's auditors	Pusat Jaminan Kualiti	Bilik Lembaga, Tingkat 1, Bangunan Canselori Putra	
1115	Documentation review against ISO 14001:2015 5.2 Environmental policy 6.1 Actions to address risks and opportunities (6.1.1) 4.1 Understanding the organization and its context 4.2 Understanding the needs and expectations of interested parties	AAK	Pusat Jaminan Kualiti	Bilik Lembaga, Tingkat 1, Bangunan Canselori Putra	
	Assessment on the following requirement: 6.1 Actions to address risks and opportunities (6.1.1) 4.1 Understanding the organization and its context 4.2 Understanding the needs and expectations of interested parties	TAJ	Timbalan Wakil Pengurusan & auditee UPM Kampus Bintulu	Kampus Bintulu	
	Site review covering the assessment on the implementation of the following : Identification of environmental aspects including the life cycle perspective (6.1.2), Planning action (6.1.4) and the implementation of the relevant operational controls (8.1), Organization awareness level (7.3) and Emergency, preparedness and response (8.2)				
	Fakulti Perubatan Veterinar (FPV)	AHS	Dekan/Timbalan Wakil Pengurusan & auditee	Fakulti Perubatan Veterinar	
Fakulti Perubatan dan Sains Kesihatan (FPSK)	NG	Dekan/Timbalan Wakil Pengurusan & auditee	Fakulti Perubatan dan Sains Kesihatan		
Fakulti Rekabentuk dan Senibina (FRSB)	STE	Dekan/Timbalan Wakil Pengurusan & auditee	Fakulti Rekabentuk dan Senibina		

Day 1

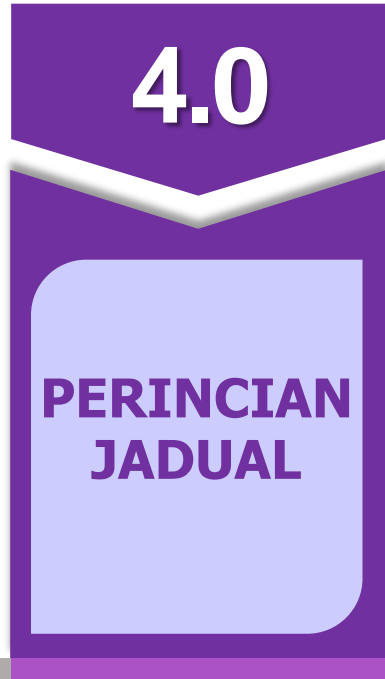
Day 1 : 12/09/2018 (Wednesday)				
Time	Agenda	Auditor	Responsibility	Location
	Assessment on the implementation of the following : Environmental objectives and planning to achieve them (6.2), Monitoring, measurement, analysis and evaluation (9.1) and Nonconformity and corrective action (10.2)			
	Peneraju – Pejabat Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (PPKKP)	SAR	Pengarah & auditee	PPKKA
	Peneraju – Pejabat Pembangunan dan Pengurusan Aset (PPPA)	RAG & SK	Pengarah/Timbalan Wakil Pengurusan & auditee	PPPA
1300	Lunch Break & Solat			
	Assessment on the following requirement: 4.3 Determining the scope of the environmental management system 4.4 Environmental management system	AAK	Pusat Jaminan Kualiti	Bilik Lembaga, Tingkat 1, Bangunan Canselor Putra
	Site review covering the assessment on the implementation of the following : Identification of environmental aspects including the life cycle perspective (6.1.2), Planning action (6.1.4) and the implementation of the relevant operational controls (8.1), Organization awareness level (7.3) and Emergency, preparedness and response (8.2)			
	Fakulti Sains Pertanian dan Makanan (FPSM)	TAJ	Dekan/Timbalan Wakil Pengurusan & auditee	UPM Kampus Bintulu
1415	Taman Pertanian Universiti (TPU)	AHS	Pengarah/Timbalan Wakil Pengurusan & auditee	TPU
	Pusat Asasi Sains Pertanian (PASP)	STE	Pengarah/Timbalan Wakil Pengurusan & auditee	PASP
	Fakulti Pertanian (FP)	NG & SK	Dekan/Timbalan Wakil Pengurusan & auditee	FP
	Peneraju – Pejabat Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (PPKKP) – Continue	SAR	Pengarah & auditee	PPKKP
	Peneraju – Pejabat Pembangunan dan Pengurusan Aset (PPPA) – Continue	RAG & SK	Pengarah/Timbalan Wakil Pengurusan & auditee	PPPA
1600	Review of Day 1 Findings / End of Day 1 audit			

Day 2

Day 2 : 13/09/2018 (Thursday)				
Time	Agenda	Auditor	Responsibility	Location
0930	Assessment on the following requirement: 5.1 Leadership and commitment 9.3 Management review - Interview session with top management	AAK & SK	Pusat Jaminan Kualiti (Wakil Pengurusan & Setiausaha MKSP) Pengurusan Universiti	Bilik Mesyuarat CQA, Tingkat 4, Bangunan Pejabat TNCPI
	Assessment on the following requirement: 6.2 Environmental objectives and planning to achieve them 9.1 Monitoring, measurement, analysis and evaluation 10.2 Nonconformity and corrective action	TAJ	Dekan/Timbangan Wakil Pengurusan & auditee	UPM Kampus Bintulu
1300	Lunch Break			
1415	Assessment on the following requirement: 6.1.3 Compliance obligation 9.1.2 Evaluation of compliance 10.1 General improvement 10.2 Continual improvement	AAK & SK	- Pusat Jaminan Kualiti serta Pengerusi Jawatankuasa Penilaian Kepatuhan - Pejabat Penasihat Undang-Undang	Bilik Mesyuarat CQA, Tingkat 4, Bangunan Pejabat TNCPI
	Continue unfinished elements. Briefing and closing meeting at Kampus Bintulu. TAJ travel back to Kuala Lumpur.	TAJ	Dekan/Timbangan Wakil Pengurusan & auditee	UPM Kampus Bintulu
1600	End of Day 2 audit	-		

Day 3

Day 3 : 14/09/2018 (Friday)				
Time	Agenda	Auditor	Responsibility	Location
0930	Assessment on the following requirement: 9.2 Internal audit - Verification of previous audit findings	AAK	Pusat Jaminan Kualiti	Bilik Lembaga, Tingkat 1, Bangunan Canselori Putra
	Assessment on the following requirement: 8.2 Emergency, preparedness and response 7.4 Communication 7.5 Documented information	TAJ	- Pejabat Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan - Pejabat Strategi Korporat dan Komunikasi - Pusat Jaminan Kualiti	Bilik Lembaga, Tingkat 1, Bangunan Canselori Putra
	Assessment on the following requirement: 7.1 Resources 7.2 Competence 5.3 Organizational roles, responsibilities and authorities	AHS & SK	- Pejabat Pendaftar - Pejabat Bursar	Pejabat Pendaftar Pejabat Bursar
1230	Lunch & Prayer Break			
1400	Continue the above & Preparation of audit report	SIRIM's auditor	-	Bilik Lembaga, Tingkat 1, Bangunan Canselori Putra
1500	Briefing of findings	SIRIM's auditors	-	Bilik Lembaga, Tingkat 1, Bangunan Canselori Putra
1530	Closing Meeting: Presentation of Findings and Recommendation	SIRIM's auditors	organization's rep.	
1630	End of audit	-		

5.0

Keperluan &
Kesediaan
PTJ

01

Kenderaan:

Untuk menjemput dan menghantar Juruaudit.

03

Tempat (Bilik mesyuarat/ruang perbincangan):

Untuk semakan rekod, temubual dan perbincangan

02

Pengiring:

Mengiringi Juruaudit di PTJ sebagaimana peranan yang ditetapkan

04

Keperluan Komputer:

Untuk paparan/rujukan Sistem Pengurusan ISO (e-ISO)

1. Pastikan PTJ telah **bersedia** untuk diaudit dengan **kesediaan dokumen, ruang yang kondusif** dan **kesediaan auditi**.
2. Pastikan **auditi yang betul** dan hadir semasa diperlukan.
3. Pastikan **ruang/makmal** setiap PTJ bersedia pada tempoh yang ditetapkan (**tidak berselerak, tidak berkunci, tidak kotor** dan sebagainya)

6.0

Peranan & Tanggung jawab Pengiring

Bertanggungjawab mewakili **Pusat Tanggungjawab (PTJ)** membantu Juruaudit SIRIM

Mengambil **catatan** penting terutama maklum balas Juruaudit secara teguran lisan untuk **tindakan segera** PTJ

Melaksanakan tugas Pegawai Pengiring sepanjang tempoh audit iaitu **menyambut kedatangan dan menghantar** Juruaudit ke lokasi yang ditetapkan

Keutamaan pengiring:

- i. **Timbalan Wakil Pengurusan;**
- ii. **Timbalan Penyelaras Audit;**
- iii. **Timbalan Pegawai Kawalan Dokumen;**
atau
- iv. **Juruaudit Dalaman.**

LOKASI MENYAMBUT KEDATANGAN DAN MENGHANTAR JURUAUDIT

Sambut dan hantar Juruaudit

Tarikh	Menyambut/Menjemput Juruaudit di Lokasi	Menghantar Juruaudit ke Lokasi	PTJ yang terlibat
12/09/2018	10.30 pg: Di Bilik Lembaga, Tingkat 1, Bangunan Canselori Putra (Selepas Mesyuarat Pembukaan Audit) dan bawa Juruaudit terus ke PTJ diaudit	1.00 ptg: Ke Bilik Lembaga, Tingkat 1, Bangunan Canselori Putra	FPV, FPSK, FRSB, PPKKP, PPPA (PTJ diaudit pada sesi pagi) *Kecuali: - UPMKB kerana lokasi di Bintulu - CQA kerana diaudit di Bilik Lembaga
	2.15 petang: Di Bilik Lembaga, Tingkat 1, Bangunan Canselori Putra dan bawa Juruaudit terus ke PTJ diaudit	4.15 ptg: Ke Bilik Lembaga, Tingkat 1, Bangunan Canselori Putra	TPU, FP, PASP, PPKKP & PPPA (PTJ diaudit pada sesi petang) *Kecuali: - UPMKB kerana lokasi di Bintulu - CQA kerana diaudit di Bilik Lembaga

* **Bilik Gerakan Audit:**

- Bilik Lembaga, Bangunan Canselori Putra (12 dan 14/9/2018)**
- Bilik Mesyuarat CQA, Bangunan Pejabat TNCPI (13/9/2018)**

Tarikh	Menyambut Juruaudit di Lokasi	Menghantar Juruaudit ke Lokasi	PTJ yang terlibat
13/09/2018	9.00 pg: Foyer Bangunan Pejabat Timbalan Naib Canselor (Penyelidikan & Inovasi) dan bawa Juruaudit terus ke PTJ diaudit	4.30 ptg: Ke Foyer Bangunan Pejabat Timbalan Naib Canselor (Penyelidikan & Inovasi) dan Juruaudit gerak balik	Pusat Jaminan Kualiti *Kecuali: - UPMKB kerana lokasi di Bintulu - Pejabat Penasihat Undang-Undang terus ke Bilik Mesyuarat CQA

Tarikh	Menyambut Juruaudit di Lokasi	Menghantar Juruaudit ke Lokasi	PTJ yang terlibat
14/09/2018	9.00 pg: Foyer Bangunan Canselori Putra dan bawa Juruaudit terus ke PTJ diaudit	11.00 pagi: Ke Pejabat Bursar oleh Pengiring Pejabat Pendaftar 12.30 tengahari: Ke Bilik Lembaga Tingkat 1, Bangunan Canselori Putra oleh Pengiring Pejabat Bursar	Pejabat Pendaftar dan Pejabat Bursar *Kecuali: - CQA, PPKKP dan CosComm kerana diaudit di Bilik Lembaga

Sarapan, Makan tengahari dan minum petang disediakan oleh CQA

<i>DOs</i>	<i>DONTs</i>
1. Dengar dengan baik soalan-soalan yang ditanya oleh Juruaudit. 2. Jika tidak faham pada soalan, minta Juruaudit ulangi soalan. 3. Beri jawapan sahaja kepada soalan yang ditanya. 4. Jawab soalan yang berkaitan dengan tugas anda sahaja dan tunjukkan rekod apabila diminta. 5. Jika anda ragu-ragu dengan dokumen yang diminta, sila hubungi Peneraju Proses kerana kemungkinan rekod berkenaan disimpan pada Peneraju Proses dan jangan jawab tiada.	1. Jangan lari apabila melihat Juruaudit ...jangan panik. 2. Jangan beri jawapan "saya tidak tahu". 3. Jangan menjawab soalan yang berkaitan dengan Bahagian/ Seksyen yang lain daripada Bahagian/Seksyen anda. 4. Jangan mengelirukan Juruaudit. 5. Jangan berbohong kepada Juruaudit. 6. Jangan mengatakan Juruaudit tidak betul. 7. Jangan bertengkar dengan Juruaudit, minta penjelasan daripada Juruaudit. 8. Jangan membuang masa Juruaudit. 9. Jangan panas baran pada Juruaudit. 10. Jangan membuat tawaran untuk menunjukkan rekod. 11. Jangan memberitahu masalah dalaman Pusat Tanggungjawab.

- 1 Encik Mohd Izhwan Muhamad (Ketua Fasilitator)
- 2 Encik Allan Lajot
- 3 Encik Md Nizam Mahat
- 4 Encik Mohd Hafizul Amin Mohd Supian
- 5 Puan Nancy Liew Woan Chan
- 6 Puan Fatimah Abdul Samad
- 7 Encik Yusri Hashim
- 8 Encik Mohammad Shahril Salleh
- 9 Puan Rita Bajat
- 10 Puan Safarina Mohd Ismuddin
- 11 Puan Arba'ah Md Salleh

- 12 Puan Noorizai Hj Mohamad Noor
- 13 Puan Rozi Tamin
- 14 Puan Shamriza Shari
- 15 Encik Ahmad Hafizd Hitam

CQA
Centre for Quality Assurance
Universiti Putra Malaysia

“PUSAT
PENGURUSAN
JAMINAN KUALITI
& PEMBUDAYAAN
KUALITI”